

Márciusi ülészak a felső-oktatásról

Főiskolánk március 24—26. között rendezte meg immár negyedik Felső-oktatáspedagógiai Tudományos Ülésszakát. Németh István főiskolai docens tájékoztatót bennünket a konferencia programjáról.

Az ülészakon négy testvérintézmény oktatói és vezetői vesznek részt. A vendégek Nyitráról, Odesszából, Potsdamból és Ungvárról érkeznek. A megnyitó március 24-én lesz, amely után Hegedűs András főiskolai igazgató tartja meg bevezető előadását „A korszerűség és nevelés a tanárképzésben” címmel. Az ülészak ezután három szekcióban folytatja munkáját.

Az egyes szekciók által tárgyalt témaköröket a bevezető előadások körvonalazzák, melyeket szegedi oktatók tartanak. Az „A”-szekcióban „Korszerűség és nevelés a társadalmi tudományok oktatásában” címmel dr. Drien Károly tanszékvezető főiskolai tanár, a „B”-ben „Korszerűség és nevelés a természettudományok oktatásában” dr. Megyeri János tanszékvezető főiskolai tanár, és végül a „C”-szekcióban „A tanárjelöltek részvétel a pedagógiai kísérletekben a gyakorlati képzés során” címmel dr. Agoston György tanszékvezető egyetemi tanár tart bevezető előadást. Ezek elhangzása után következnek majd az egyes referátumok.

25-én délután záróülés összegzi a három szekcióban elhangzottakat, végül Hegedűs András igazgató zárja be az ülészakot.

A konferencia mellett sok kiegészítő rendezvényről is beszámolhatunk. 26-án kerül sor hazánk felszabadulásának 25. évfordulójára megünneplésére. Ebben az időszakban rendezik meg a Rajztanszék művészettanárainak és hallgatóinak kiállítását is.

Ez lesz a negyedik hasonló ülészak főiskolánkon. Két fontos sajátosság azonban megkülönbözteti elődeitől. Sokéves kapcsolat után most kerül majd sor a főiskola és a négy külföldi intézmény között külön-külön megkötött együttműködési munkatervük kölcsönös aláírására. Tárgyában is hoz újat ez a rendezvénysorozat. Az eddigiekben elsősorban a szaktudományos vonatkozások voltak előtérben. Most az előadások és viták a főiskolai oktatás és nevelés kérdéseit fojadják tárgyalni.

SZ. I.

Nemcsak hivatalos időben

Dr. Vártay István nyugdíjazása

Negyvennyolc évi munkálkodás után vonult nyugdíjba dr. Vártay István az Állam- és Jogudományi Kar Dékáni Hivatalának vezetője. 1953-ban került az egyetemre, 1961-től volt a dékáni hivatal élén.

Ezernél is több jogász indexe őrzi aláírását. Rengeteg aláírást ismer meg egy egyetemi hallgató tanulmányai során. Az aláírások legtöbbször, hivatalosan, személytelenül merednek ránk. Pista bácsi aláírása mindig mászt jelentett. Mögötte éreztük őt, akihez bátran bekopoghattunk ügyes-bajos dolgainkkal.

Sok KISZ-vezető megirigyelhette volna fiatalos energiáját, s azt, hogy minden diák bizalommal fordult hozzá.

Januártól nyugdíjas, de most is megkeresik tanácsért a volt „ügyfelek”. Annak ellenére, hogy most a pedagógusok szakszervezeténél dolgozik.

Tudja mindenki, hogy megértő, önzetlen segítséget kaphat tőle. Ő volt az egyedüli a dékáni hivatalban, aki nem tartotta be a hivatalos időt. Hozzá akármikor mehetünk. A hivatal pacakázásairól gyártott vicceinkben Pista bácsi soha nem szerepelt.

Ugy tudom, hogy kitüntetést soha nem kapott, nyugdíjazása alkalmából sem. De a hallgatók bizalma talán kárpótolja ezért.

Csak hivatalosan vett búcsút karunktól, azt mondja, hogy nem mert volna egy-egy évfolyam elé kiállni, s a jólismert arcoktól elbúcsúzni.

P. T.

Diákköri konferenciák A TTK-n

A tudományos diákkörök országos konferenciájának természettudományi szekciója április 1—3 között ülésezik Szegeden. Ezen a három napon körülbelül 300 résztvevőt lát vendégül a JATE. Odesszai és temesvári testvéregyeteink 2—2 hallgatóval képviseltetik magukat. A szekció Előkészítő Bizottsága túljutott az előzetes szervezés munkálatain. A beérkezett dolgozatokat elbírálták és a bemutatásra elfogadottakat rangsorolva elküldték az OTDK Operatív Bizottsághoz. Kuriózum számba megy, hogy a dolgozatok között kan-

Február 7-én az egyetemek központi épületének aulájában ünnepi tanácsulást tartott az orvosegyetem. Dr. Tóth Károly rektor és dr. Kedvessy György a Gyógyszer-tudományi Kar dékánja avatták doktorrá Südy György gyógyszerészt és fogadták gyógyszerészé a SZOTE 71 végzett gyógyszerésztjelöltjét.

Az orvostudományi egyetemen

Ez év február 6-án és 7-én ismét megrendezték a tudományos kutatás iránt kedvet és hajlamot érző hallgatók seregszemléjét.

A konferenciát dr. Tóth Károly professzor, az egyetem rektora nyitotta meg.

A két napos program során 35 orvos-tan- és gyógyszerészhallgató bizonyítható tudományos kutató munkája eredményét.

A konferencia színvonala — mint azt dr. Csillik Bertalan, a TDK Tanács Rektori Megbízottja a záró beszédében mondta — az előző évek eredményeihez képest fejlődést, elmélyültebb munkát tükrözött.

A 35 résztvevő közül 17 hallgató jutott tovább az országos TDK konferenciára, mely március 31-től április 2-ig lesz Budapesten. A továbbjutottak közül megemlítem a legjobban szerepelt hallgatókat: Lipták Margit államvizsgás gyógyszerészhallg. Gyógyszer-technológiai Intézet, Borbola József VI. oh. Kórélettani Intézet, Járdánházi Tamás V. oh. Élettani Intézet, Jancsó Gábor IV. oh. Anatómiai Intézet, Galuska László IV. oh. I. Bel. Klinika.

A konferencia előkészítésében és lebonyolításában köszönet illeti Csillik professzor urat, dr. Dobosi Attila tanársegédet és Járdánházi Tamás V. éves orvostanhallgatót.

TÓTH ISTVÁN

A Szegedi Tanárképző Főiskola története

Írta: Bereczki Sándor főiskolai docens

E témák mellett került sor a 4 éves 3 szakos képzés problémáinak alaposabb megvizsgálására is. Az 1962. december 12-én megtartott tanácsulésen tesznek javaslatot a 4 éves 2 szakos képzésre való átterésre. A szegedi Főiskola az 1963/64. tanévben kívánja az új képzési forma bevezetését, ez azonban csak egy évvel később válik valóra.

E fejlődési szakasz néhány intézkedését feltétlenül meg kell említeni.

A tudományos munka végzését segítették elő a külföldi társintézményekkel kötött együttműködési és barátsági szerződések is: 1962-ben a postdami, 1963-ban a nyitrai és az uszgorodi főiskolával, illetve egyetemmel.

Az egyre növekvő hallgatói és tanári létszám, az intenzívebben folyó oktató-nevelés és tudományos munka a tantermek, laboratóriumok, olvasótermek számának növelését tették szükségessé. Erre azonban a főiskola épületében már nem volt lehetőség. A tarthatatlan zsúfoltságot kívánták azzal enyhíteni, hogy az 1963 nyarán megszüntetett Felsőfokú Tanítóképzőt a főiskola rendelkezésére bocsátották.

Az 1962/63. tanév eseményei között kell megemlíteni, hogy az 1947 óta használt elnevezést (Pedagógiai Főiskola) ettől a tanévtől kezdve „Tanárképző Főiskolára” változtatták, kifejezésre juttatva ezzel a tanárképzés munkájának szélesebb értelmezését.

Az 1963/64. tanév legfontosabb feladatai a 4 éves kétszakos képzés bevezetésének előkészítő munkálatai voltak. A szegedi Főiskola tanárai 1963. július 9-én készített feljegyzésükben rámutatnak arra, hogy a 3 szakos képzés nem oldotta meg azt a célkitűzést, hogy az osztályon és részben osztott iskolák kislétszámú, szak-képzettség tekintetében kevésbé differenciált tantervű tantervű tanárhiányt enyhítse, illetve megszüntesse. Ugyanakkor ez a képzési forma növelte a hallgatók

túlterhelését s kedvezőtlenül hatott a főiskola egész oktató-nevelő munkájára.

Az 1963/64. tanévben került jobban előtérbe a korszerű anyagok megfeleltető új, korszerű oktatási módszerek kidolgozása is. E témakörben is több dolgozat készült el.

Az eddigiekben a nagyarányú fejlődés pozitív oldalait és eredményeit emelték ki. A felsorolt feladatok is jelzik, hogy az oktató-nevelés és tudományos munka fokozódása sok nehéz feladat elé állította a tanári kar minden tagját. A fejlődésnek azonban voltak olyan tényezői is, amelyek a munka mennyiségének növekedésén túl akadályozták is e feladatok jobb elvégzését. Az akkori helyzet érzékeltetésére elegendő ezeket a feladatokat csupán felsorolni.

— A levelező hallgatók létszámának emelése mellett ekkor térnek rá a levelező oktatás új szervezeti formájára: a konzultációs központok kiépítésére. Ezzel nemcsak a rendkívül nagy létszámú levelező hallgató vizsgáztatásának terhe nehezedett a főiskola tanáraitra, hanem a konzultációs központok — e munkakörben többségükben járatan — előadónak irányítása, ellenőrzése, látogatása is. A szegedi Főiskolának 7 helyen volt konzultációs központja.

Az 1961/62. tanévben kapcsolják a szegedi Főiskolához a budapesti Egyesített Tiszti Iskolán folyó tanárképzést is. Ez újabb kidolgozatlan és feladatokban gazdag területet jelentett a tanárok számára. A Felsőfokú Tanítóképző Intézet megszüntetésével a főiskola feladatává teszik az utolsó két évfolyam oktatását-nevelését is.

Ezekhez járul majd az 1964/65. tanévtől kezdve a békéscsabai és szolnoki kihelyezett tagozat munkájának irányítása is.

A főiskola tanárainak hivatásteremtését, kötelesség-tudatát és érzését, lelkiismeretességét bizonyítja az, hogy ezt a sok munkát hiánytalanul oldották meg.

E szakasz befejezéséért kell megemlíteni, hogy 1963 őszén megnyílt a 305 férőhelyes leány-diákotthon, amely a főiskola hatáskörébe tartozva hozzájárul a nevelőmunka intenzívebbé tételéhez.

V. A főiskola fejlődésének következő szakasza 1964/65-től napjainkig tart. Ezt az időszakot is a képzés szervezeti kereteinek módosítása vezeti be. Az 1964/65-ben kezdő I. évesek a 4 éves 2 szakos képzés szerint végzik tanulmányaikat.

1964/65-től a végzett feladatok mennyisége fokozatosan csökkent. A tetőpontot még ez a tanév jelentette, az évek során azonban egyre több korábbi feladat alól mentesül a főiskola. A levelező hallgatók

számának fokozatos csökkenése, az Egyesített Tiszti Iskola leválása, a kihelyezett tagozatok megszűnése stb. jelzik a főiskola kiterjedt hatáskörének szűkülését.

Az 1964/65. tanévben a vizsgálandó pedagógiai problémák köre eléggé leszűkült. Főleg az egyes tanszékeken folyó oktató-nevelőmunka részleteinek megbeszélése került sorra. A témáknak ez a leszűkülése azonban csak látszólagos, mivel már az 1963/64. tanévben nagy lendülettel indulnak meg az 1965. márc. 22—27-én megrendezett tudományos ülészak előkészületei. Az ülészak a tanárképzés pedagógiai helyzetét, problémáit vitatta meg. A főiskola tanárai két év intenzív, céltudatos kutató, elemző munka után összegzik e témával kapcsolatos tapasztalataikat. Ez a komoly felkészülés biztosította a tudományos ülészak magas színvonalát, melyen a külföldi testvér-főiskolák képviselői is tartottak előadásokat.

Az 1965/66. tanévben tovább folytatódik a korábbi feladatok részletkérdéseinek vizsgálata.

Ettől a tanévtől személyi változások is következnek. Dr. Szabó László igazgatóhelyettes után dr. Szendrei János tölti be ezt a funkciót, majd az 1966/67. tanévtől kezdve dr. Szendrei János lesz a főiskola igazgatója, Nagy István igazgatóhelyettes Nagy Pál váltja fel.

1965. decemberében bővül a külföldi intézményekkel kötött kapcsolat: ekkor írják alá az együttműködési szerződést a tirnói Felsőfokú Pedagógiai Intézettel.

Az 1966/67. tanév célkitűzései között több olyan részfeladat megfogalmazásáról olvashatunk, amelyek eddig csupán egy-két mondat erejéig szerepeltek. A következő feladatokról olvashatunk: 1. az általános iskolában jelentkező legényegettebb problémák összegyűjtése, rendszerezése; 2. a problémák megoldására kísérletek indítása, a gyakorló és városi iskolákban ellenőrző osztályok biztosítása; 3. az audió-vizuális eszközök legcélszerűbb alkalmazási módszereinek vizsgálata; 4. eredményes és el nem terjedt nevelési és oktatási módszerek felkutatása a városi és megyei iskolákban, ezek elemzése és publikálása; 5. a gyakorlati kiképzés jó módszereinek kidolgozása, a gyakorló iskolák szerepe a tanárképzésben, a tanári hivatás kialakításában.

Ezeknek a feladatoknak megvalósítása még ma is aktuális és elvégzésük a főiskola munkájának szerves részét képezik.

A főiskola oktató-nevelő, valamint tudományos munkásságát biztosítja az a szervezeti változás is, amely az 1966/67. tanévtől szabja meg a főiskolák tevékeny-

ségét. Ettől kezdve a tanárképző főiskolákat kivették az Egyetemi és Főiskolai Főosztály hatásköréből és az újonnan szervezett Pedagógusképző Osztály hatáskörébe utalták.

A Pedagógusképző Osztály 1967. márciusában már teljes részletességgel ismereti a hatáskörükbe tartozó intézmények legfontosabb feladatait. A munka alapelvevé a 8 osztályos általános iskola egységének biztosítását tették a pedagógusképzésben s egyben az általános iskolai pedagógusképzés egybehangolását az általános iskola tartalmi továbbfejlesztésével. Ezt a feladatot két fontos elv következtetés érvényrejtésével lehet elérni: az iskolaközpontúság és a nevelőközpontúság elvével.

A szegedi Főiskola is e gondolatoknak megfelelően végzi oktató-nevelő és tudományos munkáját. Ez kifejezésre jut többek között a tudományos témák kiválasztásában is, amelyekkel elsősorban az általános iskolák oktató-nevelőmunkájának gyakorlatához kívánnak minél több segítséget adni.

Ezek a gondolatok jutottak kifejezésre az 1967. október 25—28-án megtartott nemzetközi tudományos ülészakon is, melyet a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulójának tiszteletére, illetve a tanárképző főiskolák fennállásának 20 éves évfordulójára alkalmából rendezett meg a szegedi Főiskola. A tudományos ülészak központi gondolata a tanári személyiség kialakításának, a hallgatók gondolkodás-nevelésének témája volt. Az NDK küldöttségének javaslatára az ülészak elhatározta a felsőoktatás pedagógiájával foglalkozó nemzetközi tudományos társaság megalapítását.

Ugy gondolom, hogy napjaink eseményeinek értékelése már nem az intézet történetírójának feladata. A jövő perspektívájának megrajzolása sem tartozik hatáskörébe. Ezért befejezésül csak két ténnyt szeretnék megemlíteni. Az egyik az, hogy az 1969/70. tanévtől a főiskola igazgatója Hegedűs András lett, míg az igazgatóhelyettesi feladatokat Bor Pál és Gaál Géza látják el.

A másik tény annak a megemlézése, hogy a szegedi Főiskola az 1947/48. tanévtől kezdődő működése óta 10 100 nappali és levelező hallgatót adott általános iskolai tanári oklevelet. Talán ez a szám is jelzi azt a komoly és felelősségteljes munkát, melyet a szegedi Főiskola tanárai a magyar nép kulturális fejlődése érdekében végeztek és a jövőben is végezni fognak.

Vége!